

Skærpede krav til værter med privat indkvartering

Af Erik Jensen, militærhistorisk medarbejder.

I en tidligere artikel i PRINSENS (marts 2023) omtaltes "Den uudholdelige indkvarteringsbyrde", som var krav, der i 1848 stilledes til privat indkvartering af soldaterne, men der var til stadighed stor utilfredshed med den økonomiske hjælp, værterne fik fra byrådet, og i slutningen af århundredet kom der mere styr på de kommunale tilskud.

Men der kom også skrappe krav til kvartererne. Den 25. februar 1888 fastlagde byens indkvarteringskommission:

"Konditioner for bortlicitering af kvarterer til den faste rekrut- og garnisonsstyrke i Viborg".

Aftalen lød således:

§ 1.

For de lokaler, der kunne antages som kvarterer, stilles følgende betingelser:

900 De skulle være tætte på tag og fag, vinduer og døre og fri for fugtighed.

Indgangen til kvarteret må til vinterbelægning aldrig og til sommerbelægning i reglen ikke, og da kun, når der er dobbelt indgangsdør, være direkte fra gade, gård og have,

901 men gennem forstue, portrum eller andet passende aflukke og må ikke føres gennem andre beboede værelser, beværtningslokaler o. lign. og i reglen heller ikke gennem køkken eller værksted.

Gulvet skal være af brædder og så tæt, at ingen skadelige dunster kunne trænge
902 herigennem. Bræddevægge tillades kun, når de er så tætte og tykke, at de kunne holde luften ude i samme grad som vægge af mur eller bindingsværk.

903 Loftsværelser antages kun, når tagværket er forsynet med bræddebeklædning, og så skulle væggene være lodrette i mindst 1½ alens højde. Kælderværelser modtages ikke.

904 Vinduerne skulle kunne lukkes op og skulle være forsynede med hasper og enkelte med stormkroge.

905 Kvarteret må ikke ligge i nærheden af eller over svinestier, møddinger eller andre ildelugtende steder, og lugt fra disse må ikke kunne genere, når vinduerne lukkes op.

Der må være et så stort antal vinduer, at en i forhold til størrelsen af kvarteret tilstrækkelig lysning er til stede.

De lokale forhold må overhovedet være sådanne, at god og frisk luft i kvarteret kan tilvejebringes ved vinduernes oplukning.

Højden i værelserne må ikke være under 3½ alen, og de skulle være af en sådan størrelse, at hver mand erholder mindst 350 kubikfod luft med mindst 40 kvadratfod

906 gulvflade.

Hvor kvarteret har skrå sidevægge, medtages i målet for kubikrummet og gulvets overflade kun det rum, der ligger indenfor 5 fods højde.

907 Kvarteret tilligemed samtlige inventariedele skal i det hele afleveres rent og i forsvarlig tilstand.

908 Kvarterer hos egentlige beværtere antages kun, når de ikke står i direkte forbindelse med skænkestuen.

§ 2.

Når der leveres kvarterer in natura – dvs. med fuld forplejning - til ugifte underofficerer eller ligestillede, må kvarteret mindst indeholde 500 kubikfod luft til en enkelt underofficer og 70 kvadratfod gulvflade, og 400 kubikfod luft pr. underofficer, når kvarteret belægges med flere.

§ 3.

Ethvert værelse for underofficerer og ligestillede skal være forsynet med:

1 seng pr. mand, 1 vaskebord, 1 vandfad, 1 vandkande, 1 natpote (de 3 sidstnævnte genstande skal være af fajance), 1 spejl (mindst 1 kvadratfod), 1 malet eller poleret bord, 2 stole med betræk pr. mand, 1 klædeskab, 1 lampe, 1 spyttebakke, 1 kakkellovn, 1 sæt ildtøj, 1 kul- eller brændekasse, 1 affaldsspand af jern, 1 håndlygte og rullegardiner.

Ethvert værelse for underkorporaler og menige eller med dem ligestillede skal være forsynet med:

1 seng pr. mand, 1 vaskefad pr. mand, 1 bord, så stort, at de indkvarterede på en gang kunne spise derved, 1 særligt bord eller høvlede pudsebrædder af en sådan størrelse, at alle indkvarterede kunne pudse på en gang, 1 stol pr. mand, eller så mange bænke, at hver mand kan erholde siddeplads, 1 lysestage med lys for hver 4 mand, eller 1 gasblus for hver 2000 kubikfod luft, 1 spyttebakke, 1 gulvskrubbe og de fornødne gulvklude, 1 fejekost, 1 trug til fejeskarn og 1 spand.

Soldaternes selvforplejning ophørte i 1918, da der samme år blev opført en

kostforplejningsbygning på Fælledvej. (ca. der, hvor "Zwei Grosse Bier-bar" nu ligger.

Behovet for privat indkvartering aftog sidst i 1920'erne, da bygning af kasernens pavilloner blev påbegyndt og indkvartering blev iværksat og da sidste pavillon blev opført i 1934, var der gode forhold på kasernen, dog måtte der – for at skabe plads til alle - tilføjes telte og træbarakker.

GLORIA FINIS